1855. N°. 140.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 19 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 November.

Gisteren werd bij de Arrondissements-Regtbank alhier, de nieuw benoemde Regter Mr. J. W. Schuurman in eene plegtige zitting geïnstalleerd. Nadat de Heer Officier Mr. Tiebeel Siegenbeek aan zijn requisitoir eene toespraak deed voorafgaan, waarbij Z. E. A. den nieuw benoemde gelukwenschende, tevens gedacht aan den door hem zoo hooggeschatten Regter Mr. J. F. Pringle, onlangs tot eene andere betrekking geroepen, en aan den voor weinige dagen zoo plotseling overleden waardigen en algemeen beminden Deken van de orde der Advocaten, Mr. G. P. van Outeren, nam de Voorzitter Mr. C. J. Luzac het woord, bragt mede eene hartelijke hulde aan de eervolle nagedachtenis des afgestorvenen, tot wien hij van de vroegste jeugd in vriendschapsbetrekking stond, en aan het naar elders vertrokken verdienstelijk lid dezer regtbank, ten slotte verwelkomde Z. E. A. den nieuw aangekomen Regter.

Hierop verzocht Mr. P. G. Hubrecht, thans oudste Advocaat, het woord en huldigde met al het gevoel der vriendschap, in welke de zoo algemeen en zoo innig betreurden overledene bij allen met wien hij omgang had geleefd, zoo zeer deelde, de voortreffelijke eigenschappen, veelzijdige bekwaamheid en buitengemeene geschiktheid voor de regtspractijk van den man, die een sieraad en eere was geweest voor de balie en 't maatschappelijk leven. Hij wees, op diens 36 jarige loopbaan als Advocaat alhier en op de ledige plaatsen in zoo menig collegie door zijn dood ontstaan, waar zijn gemis zoo treffend wordt ondervonden, bij welke uitdrukkingen hij voorzeker de tolk was van allen, met wie de overledene door veeljarige vriendschap waren verbonden geweest. Voorts wendde Spr. zich tot den nieuw benoemden Regter, aan wien hij in gepaste bewoordingen de orde van Advocaten aanbeval.

Vervolgens nam de nieuw benoemde Regter het woord op, ter zijner aanbeveling in de vriendschap en welwillendheid van zijne medeleden, en betuigde zijne zucht om met de pleitbezorgers in diezelfde vriendschappelijke betrekking te staan, waardoor de regtspractijk zich hier ter stede immer gunstig heeft onderscheiden.

— Gisteren hadden de leden van het Leydsche Departement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* een genotvollen avond. Bestrijdt dit Departement de gewaagde en onverstandige zucht om de Natuurkundige Wetenschappen op de volkschool in te dringen, het gevoelt evenwel de roeping der Maatschappij om ook de eischen van den tijd te begrijpen en te helpen bevorderen. Het bestuur noodigde den Hoog-Gel. Heer Prof. P. H. Rijke, tot het houden van eene of meer populaire voorlezingen over de Natuurkunde uit. Zijn Hoog-Gel. heeft daaraan dien avond voldaan en op eene meesterlijke wijze, over de electro-magnetische telegraaf sprekende, uit het geheele hoofdstuk der electriciteit zulke grepen gedaan en populair medegedeeld, dat zelfs de geheel in de wetenschap ongewijde toehoorder die voordragt niet alleen kon volgen, maar alles begrijpen wat tot de verklaring van de werking der electro magnetische telegrafen vereischt wordt. Het Leydsche Departement is den welwillenden Hoogleeraar zeer veel dank verschuldigd en mag men hopen dat dit goede voorbeeld navolging vinden moge bij andere geleerden, en zij niet terugdeinzen van het denkbeeld om in hunne voordragt tot de eenvoudigste zaken af te dalen.
(Ingez.)

— De grenadiers D. Vogt, Ridder der Militaire Willems-Orde, en L. J. van Schaik, buiten hunnen vorigen diensttijd, sedert 15 November 1830 ingedeeld bij de 4de compagnie. het bat. grenadiers en jagers, alhier in garnisoen, mogten ll. Donderdag hunne 25-jarige onafgebroken dienst vieren, bij dezelfde compagnie.

— Veel wordt voor kinderen uitgegeven, vooral als dagen naderen waarop ze al met blijde verwachting op eenig boekgeschenk hopen. En wat schat van werkjes; van voor de pas ontluikende kleinen af, tot voor zulken die weldra de jeugd ontwassen zullen zijn. Enkelen bezitten het voorregt van nergens kinderachtig, overal kinderlijk te zijn, en hebben daardoor dat voordeel dat het en vroegtijdig indruk maakt en ook nog dan, als de jeugd reeds lang voorbij is, met genoegen wordt ingezien. Dat kinderlijk schrijven is een heerlijke gave, onder hare bezitters is de zoo gunstig bekende en geliefde Schrijver v. Koetsveld.

Dezer dagen verschenen van hem twee bundeltjes. Het eene *Verspreide Kinderverhalen met Plaatjes*. De onderhoudende verhaaltrant, de treffende eenvoudigheid en gemoedelijke ernst, die het sieraad en de innerlijke waarde aan dit zestiental geven, zullen ze zeker niet minder gezocht maken dan het andere: *Een tiental Kinderpreken uit het O. Testament*, vroeger te Schoonhoven uitgesproken; die gewis in menig kinderhart een zaad zullen hebben gestrooid, dat heerlijke vrucht kan dragen voor deze en de toekomende wereld.

De uitgever van Nooten is er wel in geslaagd om deze voortreffelijke bundeltjes door keurigen druk en sierlijke bandjes een uiterlijk te bezorgen, het innerlijke niet onwaardig.

Moge een ruime aftrek hem daarvoor beloonen, den Eerw. Schrijver verheugen dat het hem geschonken talent rijke vrucht belooft, en menigeen in later tijd den indruk zegenen die 's Schrijvers woorden op zijn gemoed hebben gemaakt.
(Zie de Adv.)

— Het getal opgenomenen in het Werkhuis gedurende de afgeloopen week is geweest als volgt:

11 November	83	volwassenen,	29	kinderen,	te zamen	112.
12	»	108	»	47	»	»	155.
13	»	113	»	56	»	»	169.
14	»	119	»	59	»	»	178.
15	»	123	»	60	»	»	183.
16	»	126	»	[illegible]	»	»	[illegible]
17	»	[illegible]	»	[illegible]	»	»	[illegible]

— De *St. Cour.* bevat een overzigt van de opbrengst van 's Lands middelen, over de tien eerste maanden van 1855, waaruit blijkt, dat die bedragen heeft f 49,800,682.85; zijnde f 1,424,069.68 meer dan over genoemd tijdvak in 1854.

— Te Rotterdam is in den nacht van Donderdag op Vrijdag de branderij van de Heeren Buys en Zuurhorst afgebrand. De brand is op den geestzolder aangekomen en had een dreigend aanzien, maar heeft zich gelukkig bij genoemd perceel bepaald.

— Door de Ned. Handelmaatschappij zijn bevracht 11 schepen, als: voor Amsterdam 7, voor Rotterdam 3 en voor Dordrecht 1.

— Het berigt dezer dagen uit de *Prov. Drentsche Cour.* overgenomen, waarin de Heeren Zijlker en de Lom de Berg beschuldigd worden van ontduiking der personele belasting, wordt thans bepaald tegengesproken. De Heer Zijlker is op geenerlei wijze met de administratie in aanraking geweest, waaruit boete of transactie zou voortvloeijen, en ten opzigte van den Heer de Lom de Berg gelooft men, dat een misverstand aanleiding tot dit gerucht heeft gegeven.

— De bij de Tweede Kamer ingekomen ontwerpen van wet op de regterlijke organisatie en tot vereenvoudiging in de burgerlijke regtsvordering, bepalen dat de Hooge Raad een opperste geregtshof wordt; de provinciale hoven worden behouden. In elke provincie zal een hof zijn. Maar in het arrondissement waar het hof is gevestigd, wordt de regtbank opgeheven, en hare regtspraak aan het hof opgedragen. De Procureurs worden gehandhaafd in eersten aanleg, hooger beroep, revisie en request-civiel, maar niet in cassatie; de Procureurs, meesters in de regten, kunnen pleiten; de kosten alleen van den Procureur komen ten laste der verliezende partij, doch in cassatie die van den pleiter; in plaats van de Procureurs komen bij den Hoogen Raad Advocaten. Kantonregters zullen regtspreken in eerste en laatste ressort tot f 75, en behoudens hooger beroep tot f 300; de regtbanken in eerste en laatste ressort tot f 600. Cassatie van vonnissen van kantonregters en regtbanken, in het laatste ressort gewezen, wordt alleen toegelaten ter vordering van het openbaar ministerie, waaraan de verliezende partij zich kan aansluiten. Zonder die aansluiting is de voorziening alleen in het belang der wet. De boete van cassatie vervalt. Het proces van cassatie wordt vereenvoudigd. Art. 160, als 2 N°. 3. Burg. Regtsvordering wordt ingetrokken en bevolen, dat meer dan thans, exceptien bij de verdediging ten principale te gelijk moeten worden voorgedragen. De conclusien van het openbaar ministerie vervallen, behalve in cassatie.

— Het *Journal des Debats* van ll. Woensdag schrijft, dat het dagblad *l'Univers* door het *J. des D.* was geluk gewenscht met zijne bekeering, dat het namelijk de maatregelen der Nederl. Regering tegen de R. Kath. eeredienst, had afgekeurd, als strijdig met de vrijheid van geweten en de verdraagzaamheid. Maar *l'Univers* heeft geantwoord dat het geenszins bekeerd was tot die beginselen, maar dat zoo het de Katholieken in Holland verdedigt, dit geschiedt omdat hij de R. K. godsdienst als de eenige ware erkent en deze dus regt heeft op voorkeur en bijzondere bescherming. Zoo de schrijver zijne ge-

dachte geheel had blootgelegd, vervolgt het *J. des D.*, dan zoude hij zeker er bijgevoegd hebben: »de Katholieke godsdienst heeft het regt om de andere te vervolgen." Om de waarheid te zeggen, wij dachten wel dat dit zijne meening was, maar wij wilden gaarne de bekentenis hebben, en nu hebben wij haar. Het schijnt ons nu toe dat de schrijver van *l'Univers* daarover wat al te gemakkelijk heenstapt, en dat hij een weinig het belang zijner geloofsgenooten in Holland voorbijziet. Hij vergeet dat, zoo de R. K. godsdienst voor hem de eenige ware is, de Protestantsche de eenige ware is voor de Hollandsche Regering.

Dus verdient de Protestantsche godsdienst in Holland eene bijzondere bescherming, dus heeft zij regt op bijzondere bescherming. Van die stelling uitgaande, dagen wij *l'Univers* uit, om eene goede reden aan de hand te geven, waarom wij de maatregelen door de Hollandsche Regering tegen de Katholieken genomen zouden afkeuren. Met dergelijk stelsel is de sterkste godsdienst altijd de beste; de St. Bartelomeus-moord, de dragonnades van Luthersche, Calvinistische en zelfs Turksche zijde, zijn even wettig en even regtvaardig als die, welke van de R. K. zijn uitgegaan. Welk is het middel tegen die betreurenswaardige uitersten, tegen dien ouden geessel van geestdrijverij, onverdraagzaamheid en godsdienstige vervolgingen? De beschaving, de wijsbegeerte heeft het u aan de hand gedaan; ontvang het uit hare handen; mogt het dan ook niet uit zucht tot regtvaardigheid en innerlijke toestemming zijn, dan zij het uit overtuiging dat gij het dulden moet, en uit verstand. Verdraagzaamheid en vrijheid, ziedaar zoowel uwe bescherming als die uwer tegenstanders: neem ze aan.

Men vraagt u noch het verlaten van uw geloof noch den afval. Verdraagzaamheid en vrijheid: tracht den zin dier voor u nieuwe woorden te begrijpen. Die woorden willen niet zeggen dat alle godsdiensten even waar, even goed zijn. Zij veronderstellen geen volstrekte onverschilligheid in zaken van geloof. Zij beteekenen eenvoudig, enkel, dat het menschelijk geweten blootstaat om zich te bedriegen in het nasporen van de waarheid, omtrent deze zoo gewigtige punten. Zij beteekenen dat alle godsdienstig geloof achtingswaardig is, als het opregt en zuiver is, als het niets strijdigs bevat met de zedelijkheid of de openbare orde. Zij beteekenen eindelijk dat het rijk van het geweten niet is van deze wereld. Ziedaar de naauwkeurige en ware strekking van dat beginsel. Nog eens, onderwerp u aan die groote wet van onzen tijd; de zaak die gij verdedigt, is er niet minder in betrokken dan de andere; men vraagt het u in haren naam, zoo wel als in naam van degene die gij bestrijdt.

— Van wege de permanente commissie der maatschappij van weldadigheid, zijn door den Heer Directeur der koloniën aangekocht 5000 mudden aardappelen, tegen *f* 2.07½ per mudde, vrij aan wal. Ze zijn voor 't grootste gedeelte bestemd voor de gestichten; een bewijs, dat de opbrengst van dit product in de koloniën dit jaar zeer schaars is geweest.

's GRAVENHAGE, 17 November.

Z. M. heeft goedgevonden tijdelijk en bepaaldelijk voor de behandeling in het comité van defensie van het onderwerp betreffende de verdediging der kusten en rivieren, tot gewone leden van voormeld comité te benoemen den Kapitein ter zee A. J. Voet, den Kapitein-Luitenant ter zee H. Camp, en den Kapitein-Luitenant ter zee titulair A. van Rhyn.

— De 1ste Luitenant van het 6de reg. infanterie Jhr. P. F. O. Sickinghe, is overgeplaatst bij het reg. grenadiers en jagers.

— H. M. de Koningin, benevens den jeugdigen Prins, zijn gisteren avond in welstand hier teruggekeerd.

— Het Belgische blad *l'Emancipation* heeft gemeld, dat onze Regering het handels- en scheepvaartverdrag met België, in 1851 voor 5 jaren gesloten, had opgezegd. De *Constitutioneel* zegt grond te hebben om te gelooven, dat dit berigt onjuist is.

— Bij de conferentien over den Sondtol die te Kopenhagen zullen plaats hebben, zal ook ons land vertegenwoordigd worden. Daartoe is benoemd de Graaf van Bylandt, Ned. Minister-Resident te Stockholm.

— De *St.-Cour.* bevat eene uitnoodiging van den Minister van Koloniën, strekkende om de ingezetenen hier te lande op te wekken tot geldelijke bijdragen ter leniging van de rampen door welke Banda, Ternate en andere eilanden in den Molukschen Archipel, ten gevolge van aardbeving, zijn geteisterd. Die uitnoodiging zal, volgens den Minister, niet te vergeefs zijn, daar Ned.-Indië zoo mildelijk heeft bijgedragen voor den jongsten watersnood. De giften worden bij het Dep. van Koloniën aangenomen.

— Verleden week is te Scheveningen de eerste ton pekelharing aangebragt. Sints den 30sten Oct. zijn aldaar nog 32 schuiten van de steurharing-visscherij aangekomen, welke gezamentlijk 1,891,000 stuks haring geleverd hebben. De markt blijft hoog. Voor haring, op de Engelsche kust gevangen, is nog *f* 26 besteed.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Vervolg van de Zitting van Donderdag 15 November.

De Heer van Goltstein herinnert aan de rede van den Heer Elout, waarbij deze had aangedrongen op handhaving van het monarchaal beginsel en bij de Regering achterlijkheid had opgemerkt ten aanzien eener krachtige handhaving der regten van het oppergezag. Spr. moet erkennen, dat hij daarin deelt en ook tot de overtuiging is gekomen, dat de Regering, zonder besef van hare gewigtige verpligtingen, te veel aan den leiband dezer vergadering liep, en nietemin had de Regering in haar programma in der tijd verkondigd de handhaving van het monarchaal beginsel. Er is door dat lid gesproken over de godsdienstige vrijheid. Spr. herinnert, dat de Regering in eene oogenblikkelijke opgewonden stemming van het Volk aan het Bewind is gekomen. Zij heeft door de wet nopens de kerkgenootschappen de kalmte doen wederkeeren, maar dan ook moet de Regering die wet uitvoeren. Een ander punt, waarover hij wenscht te spreken, betreft de wening der centralisatie, die in zoo vele organieke wetten is doorgedrongen en waaromtrent de Regering voor alsnog geene wijziging voorstelt. Centralisatie en staatkundige vrijheid sluiten elkander uit. De ondergeschikte besturen moeten eene vrije werking hebben. Hij bespreekt nu de provinciale en gemeente-wetten, ten betooge, dat hier de centralisatie, de geest van oppermagt en beteugeling door het opperbestuur, de vrijheid der provinciën en gemeenten hebben belemmerd. Hij dringt mede aan op de wijziging van de kieswet, daarbij herhalende de bekende bezwaren van sommigen tegen die wet, vroeger en later ter sprake gebragt. Hij vreest dat men eindelijk tot het algemeen stemregt zal komen, dat *el dorado*, dat sommigen zich daarvan voorstellen. Hij staat in de tweede plaats stil bij het financieel gedeelte. Hoofdzakelijk refereert hij zich daaromtrent tot het aangevoerde door den Heer van Rappard.

De Heer Nolthenius dringt mede op bezuiniging aan en beweert dat onze uitgaven voor oorlog in vredestijd niet in verhouding staan tot de financiële krachten der Natie, die 3 millioen zielen telt. De uitgaven voor oorlog en marine bedragen, na aftrek van den rentelast, bijna de helft van onze begrooting, terwijl de oorlogvoerende Mogendheden niet in die verhouding voor oorlogskosten uitgeven, niettegenstaande zij in zulk een uitgebreiden oorlog gewikkeld zijn. Zoolang het tegenwoordig provinciale stelsel blijft bestaan, zal er bij de Departementen van Justitie en Binnenl. Zaken niet veel vereenvoudigd kunnen worden. Zoolang er geene andere inrigting bij de militie en schutterij zal ingevoerd worden, kan er bij het Departement van Oorlog geene groote bezuiniging worden aangebragt.

Daarna heeft de Heer Zijlker het woord gevoerd tot verdediging van het Ministerie. Vervolgens heeft de Heer Groen van Prinsterer eene zeer uitvoerige rede gehouden tot kenschetsing van 's Lands toestand sedert de April-beweging, en van de verhouding van het Ministerie tot de Kamer en de verschillende partijen. Wat toch, vroeg hij, is de hoofdgedachte van onze geheele historische beschouwing? Dat door Gods-verzaking en menschen-vergoding men zich idealen gevormd heeft, waaraan de oorsprong van alle moeijelijkheden toe te schrijven is, en zeide verder: Wij hebben eigenlijk gezegd een administratief beheer, maar geene Regering; het ontbreekt haar aan leiding, ten ware men gerake juist onder de leiding der tegenpartij en van dien Staatsman, die er in de vorige zitting met zooveel klem op gewezen heeft, »dat de oppositie was geworden de regerende partij."

Deze rede is door den Minister van Buitenl. Zaken, evenzeer in het breede beantwoord. Hij eindigde met opwekking tot eendragt, in stede van opwekking van godsdienstige verdeeldheid en tweedragt in het vaderland.

De zitting wordt opgeheven tot morgen.

Zitting van Vrijdag 16 November.

In deze zitting heeft den Heer Taets van Amerongen verslag gedaan namens de commissie, belast met de aanbieding aan den Koning van de lijst der drie candidaten voor de Rekenkamer. — Z. M. heeft geantwoord, dat Hij zich onmiddellijk met de zaak zal bezig houden.

Is ontvangen een ontwerp van wet tot vaststelling van het reglement nopens het beleid der Regering in de Ned. West-Indische koloniën.

De commissien van rapporteurs zijn gereed met hare eindverslagen over de Xde en XIIde Hoofdstukken der Staats-begrooting voor 1856. — De algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten, worden voortgezet.

De Heer Storm dringt bij gelegenheid dier beraadslagingen aan op gelijkstelling bij het begeven van posten, zonder onderscheid van godsdienst, en meent dat de bepaling van art. 166 der Grondwet, ten aanzien der Katholieken in Noordbrabant niet in het oog wordt gehouden.

De Heer van Bosse treedt in eenige financiële beschouwingen en verlangt, dat er voor gewone uitgaven een normaal cijfer worde aangenomen, en dat de buitengewone uitgaven alleen uit de koloniale bijdragen zullen worden bestreden, welke bijdragen tevens tot amortisatie konden gebezigd worden. Op die wijs zouden buitengewone uitgaven door buitengewone ontvangsten worden bestreden, en zou men zijne toevlugt niet tot vreemde hulpmiddelen behoeven te nemen.

De Minister van Financien heeft zich tot taak gesteld de beantwoording der verschillende bedenkingen van financielen aard, als tot zijn werkkring behoorende, en beantwoordt het aangevoerde door de verschillende sprekers.

De Heer Groen van Prinsterer antwoordt nogmaals uitvoerig op de rede van den Minister van Buitenl. Zaken.

Daarna hebben het woord gevoerd de Ministers van Buitenl. Zaken en van Justitie, ter opheldering der aanmerkingen van den Heer Storm.

De Heer de Brauw komt op tegen de voorstelling van den Heer Storm, ook zij gedeeld door den Minister van Justitie, dat de betrekkingen evenredig met de bevolking moeten verdeeld worden.

De Minister van Justitie en de Heer Storm wijzen dien spreker aan, dat hij dwaalt. Beide hebben het tegendeel op den voorgrond gesteld.

De Heer Schimmelpenninck wil, bij het begeven van posten alleen gelet hebben op bekwaamheid, eerlijkheid en geschiktheid. Maar in dien zin, dat de bevolking er mede tevreden is, dat is, dat hij het meest geschikt is, die met de godsdienstige meerderheid der bevolking overeenkomt.

Niemand meer het woord vragende, worden de algemeene beraadslagingen gesloten, en Hoofdstuk I (*Huis des Konings*) met algemeene (61) stemmen aangenomen. — De zitting wordt opgeheven tot morgen.

Zitting van Zaturdag 17 November.

De Voorzitter deelt mede, dat is ingekomen een wets-ontwerp tot amortisatie van schuld. Voortzetting der beraadslagingen over de begrooting.

Hoofdstuk II. (*Hooge Collegien van Staat en Kabinet des Konings*). Aangenomen met algemeene stemmen. — Hoofdstuk III. (*Buitenl. Zaken*). Hierover voeren het woord de HH. Rochussen, van Goltstein, van Bosse en Mackay. — De zitting duurt voort.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 14 November.

Het vaderlandsche fonds ter ondersteuning van de nagelaten betrekkingen der gesneuvelden, bezit thans een kapitaal van 1,291,296 £; daaruit wordt onderstand verleend aan 2526 weduwen van militairen, die in den oorlog tegen Rusland het leven hebben verloren, benevens aan 3201 kinderen.

— In eene suikerraffineerderij alhier is een grooten ketel gesprongen. Van de 150 werklieden zijn drie aan bekomen wonden overleden.

— De Generaal Simpson heeft de volgende dagorder aan het leger in de Krim uitgevaardigd: "Het groot aantal aanzoeken om verlof, in den laatsten tijd van Officieren van alle rangen in het leger ontvangen, heeft den Opperbevelhebber grootelijks bevreemd. Hij moet hun herinneren, dat zij nog altijd een magtigen vijand tegenover zich hebben, en verder dat zij in het legerkamp pligten hebben te vervullen van niet minder gewigt dan de plig-

ten te velde, en dat de geoefendheid, de krijgstucht en het welzijn der troepen voorwerpen van ernstige belangstelling voor iederen echten krijgsman zijn.

— De Russische krijgsgevangenen te Lewis hebben wederom opschudding gemaakt ten gevolge van het besluit der Admiraliteit om twee der hunnen in vrijheid te stellen; niet dan nadat de hulp der gewapende magt was ingeroepen, slaagde men er in de oproermakers tot de orde terug te doen keeren.

— De *Times* zegt, dat met den aanvang van de volgende lente 120 kanonneerbooten gereed zullen zijn om tegen den vijand gebezigd te worden.

— Te Woolwich wordt een groot vlot gereed gemaakt, hetwelk op vier pontons rust. Het is bestemd om in ondiepe wateren gebruikt te worden, en zal door zijn ontzagchelijk geschut eene verschrikkelijke uitwerking doen.

— Volgens berigten uit Hong-Kong, is de Bremer brik *Greta* door het schip *Barracouta* aldaar opgebragt, hebbende aan boord 280 Russische zeelieden van de bemanning der schepen *Diana* en *Cesarowitch*.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 November.

Gisteren heeft de plegtige uitdeeling der eereblijken in het tentoonstellings-gebouw plaats gehad. Dit gebouw was daartoe doeltreffend ingerigt. De Keizer heeft bij die gelegenheid eene aanspraak gehouden, waarin hij wees op het grootsche schouwspel, dat deze tentoonstelling in de tegenwoordige omstandigheden aanbood, als getuigende dat, hoewel de voortzetting van den oorlog in aller belang was, de vrede alleen aan de voortbrengende kracht van den menschelijken geest eene hooge vlugt kan geven. Tevens drukte hij de hoop uit, dat Europa door zijne toetreding zoude verklaren, aan welke zijde het regt was, waardoor het geschil eene groote schrede nader tot de vereffening zou komen. In onzen tijd, zeide hij, zijn overwinningen op het oorlogsveld, hoe schitterend ook, slechts van voorbijgaanden invloed.

Bij deze plegtigheid waren omstreeks 40,000 personen vereenigd. De tentoonstelling zal nog tot 30 November geopend blijven.

Al de leden van de Jury bij de tentoonstelling en de buitenlandsche Commissarissen zijn tot Ridders van het Legioen van Eer benoemd; sommigen hunner tot officier en grootkruis van die orde.

— De verzameling van goedkoope voortbrengselen tot dagelijksch gebruik, die uit de tentoonstelling is ontstaan, zal na de sluiting van het gebouw blijven voortduren, om daardoor de fabriekanten tot spoorslag te dienen, in de vervaardiging hunner artikelen lage prijzen aan deugdzaamheid te paren. Men is het nog niet eens of zulks bij wijze van tentoonstelling of als bazar zal worden ingerigt.

— De Hertog van Cambridge is met twee Officieren van zijn gevolg alhier aangekomen. Hij zal een 10-tal dagen hier vertoeven.

— De wolven rigten ontzettende verwoestingen in Bretagne, vooral in Morbihan, in den Noordwestelijken uithoek van Frankrijk, aan, alwaar zij zelfs runderen en ossen verscheurd hebben. Zij moeten in het woud van Colpo een kolenbrander aangegrepen hebben, die slechts ter naauwernood zijn leven kon redden.

ZWITSERLAND.

Een Zwitsersch geleerde, Prof. Nager uit Lucern, die zich op eene wetenschappelijke reis door Griekenland en Turkye bevindt, viel onlangs bij een dorpje van Delphi, op den Parnassus, in handen eener rooverbende; gedurende verscheidene uren werden hem allerlei bedreigingen gedaan, ten einde hem een zoo groot mogelijken losprijs af te persen, maar hij kwam eindelijk vrij met prijsgeving van zijn horologie, een ring en een verrekijker.

— Op den berg St. Gothardt, alwaar reeds de sneeuw 4 voet hoog ligt, is dezer dagen een jong mensch, op de terugreis van Napels zijnde, dood gevroren. Hij had zich, door vermoeidheid overmand, op 200 schreden van het gastvrij klooster neergezet, is vermoedelijk ingeslapen en heeft alzoo den dood gevonden.

— In het Visperdal blijven de aardschokken voortduren.

ITALIE.

De Heeren Victor Cousin, Abel Villemain en Guizot zijn tot corresponderende leden der Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Napels benoemd.

— Volgens berigt uit Milaan is de Po overal uit zijne oevers getreden. Bijna alle schipbruggen zijn weggespoeld; in de nabijgelegen plaatsen is zeer veel schade aangerigt. De gemeenschap met Parma is mede afgebroken.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 14 November.

Het Fransche blad *l'Univers* deelt de aanspraak mede van den Paus in het Consistorie van 3 dezer, over het Concordaat. Het blijkt meer en meer dat de Regering hare belangrijke regten die zij sedert de troonsbeklimming van Joseph II heeft bezeten, aan de Geestelijkheid heeft ten offer gebragt. Het is te wenschen dat zij hierover nooit berouw mag hebben ten opzigte eener partij die altijd gereed is, zich, behalve verkregen regten, nog grootere aanmatigingen te veroorloven. De geschiedenis geeft daaromtrent gewigtige lessen.

— Door de daling der olieprijzen hebben vele speculanten groote verliezen geleden. Men verwacht vele faillissementen.

— Door het ophouden van de aanzienlijke inkoopen van aardappelen voor Nederl. rekening, is de prijs op de Duitsche markten gedaald.

RUSLAND.

De Keizer heeft ter gemoetkoming van den handelstand in de steden van het oorlogstooneel bepaald, dat zij vooreerst vrijgesteld zal wezen van alle lasten en opbrengsten. De Ambtenaren, Officieren en soldaten die bij het verlaten van Sebastopol alles hebben verloren, zullen mede schadevergoeding ontvangen.

— Op voorstel van Grootvorst Konstantijn, heeft de Keizer bevolen de reorganisatie der school voor Onder-Officieren van de marine te Nikolaïeff, die voortaan den naam zal dragen van school der marine-wachters van de vloot der Zwarte zee. Bij voorkeur zullen daarin opgenomen worden, om ten koste der kroon te worden opgeleid, de zonen van Officieren der vloot, die gedurende den oorlog gesneuveld, gekwetst of aan ziekte gestorven zijn. Eene subsidie van *f* 25000 's jaars is ten behoeve dier reorganisatie verleend.

— Tusschen Simferopol, Nicolaïeff en Petersburg is eene telegraafdienst geopend.

TURKYE.

Hoewel de berigten van het oorlogstooneel in Azie zeer uiteenloopen, kan men echter voor zeker houden, dat de troepen van Omer-Pacha een belangrijk voordeel op de Russen hebben behaald. Zij hebben den overtogt over de rivier Ingoeri bewerkstelligd, daarbij gedurende 5 uren een gevecht met den 20,000 man sterken vijand volgehouden, en hem een gevoelig verlies toegebragt. Genoemde Bevelhebber rukt thans op Koetaïs aan. Men verwacht elk oogenblik de tijding van het opbreken van het beleg van Kars.

STADSBERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Maandag den 19den November 1855, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Rekening van Armverzorgers der Israëlitische gemeente, over 1854.
2°. Request van de Agenten van Politie, houdende verzoek om eene gratificatie.
3°. Voordragt van Curatoren van het Stedelijk Gymnasium, tot het verleenen eener gratificatie aan den Claviger.
4°. Adres van de Rederijkerskamer Vondel, omtrent het gebruik van de Stads-Gehoorzaal.
5°. Adres van de vereeniging van het Metalen kruis, 2de Sectie, tot gelijk einde.
6°. Adres van P. Gestman, tot het stellen van openslaande deuren.
7°. Verzoek van J. de Blom, om gebruik te mogen maken van een gemeente-gebouw.
8°. Adres van G. J. Zaalberg, om gebruik van gemeente-eigendom.
9°. Adres van J. Dée, om magtiging tot de overdragt van den eigendom van gemeentegrond.
10°. Afwijzende beschikking op het adres van J. J. van Wensen, tot het leggen van een' meststaal.
11°. Adres van D. A. Schretlen & C°., tot het in gebruik bekomen van gemeentegrond.
12°. Adres van B. H. Heggelmann, tot het plaatsen van duikers, enz.

KERKNIEUWS.

LEYDEN, 16 November. Nadat Zondag ll. in al de kerken der Herv. gemeente alhier was afgekondigd, dat de beroeping, uitgebragt op Ds. G. L. van Loon, Predikant te Zwolle en waarvan in der tijd aan de gemeente berigt gegeven was, om redenen van gezondheid des beroepenen zonder gevolg gebleven was en blijven zou, en de Kerkeraad uit dien hoofde besloten had eerlang tot het doen van een ander beroep over te gaan, — zoo werd heden door den Algemeenen Kerkeraad het volgende 12-tal Predikanten gemaakt: DD. Berkhout, te Monster; van Ketwich, Th. Dr. te Schoonhoven; Brouwer, te Oudkerk en Roodkerk; Herderschee, te Nijmegen; de Keyser, te Arnhem; van den Broek, te Oegstgeest; Kooy, te Lisse; van Wetering, te Breda; Adriani, te Haarlem; van Amerom, te Bolsward; van Staveren, Th. Dr. te Leeuwarden, en Clement, aan den Helder.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 16den November de Heer H. G. J. van Marle, van Deventer, in de Regten, met *Theses*.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot CORNELIS ARENTZ, in den ouderdom van ruim 83 jaren; wat ik en de mijnen in den overledene na eene gelukkige Echtvereeniging van 53 jaren verliezen, zal een ieder gevoelen die hem van nabij gekend heeft.

MARENDIJK onder OEGSTGEEST, 14 November 1855.

JOHANNA VAN HOOVEN, Wede. C. ARENTZ.

Algemeene en bijzondere Kennisgeving, mede uit naam mijner Kinderen en Behuwd-Dochter, zoowel hier als elders.

Heden overleed na een veeljarig, doch geduldig lijden, mijne zeer geliefde jongste Dochter AGATHA WILHELMINA ADELAIDA MARIA KLUIT, in den jeugdigen leeftijd van ruim 21 jaren.

W. P. KLUIT,

LEYDEN, 17 November 1855. Mede namens hare Broeders en Zusters.

Eenige Kennisgeving.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, ontvangen bij gelegenheid der bevalling zijner Echtgenoote, betuigt de Ondergeteekende bij deze zijnen opregten dank.

LEYDEN, 17 November 1855. A. J. SCHRETLEN.

Bij deze betuig ik mijnen hartelijken dank voor de bewijzen van belangstelling, betoond bij de bevalling mijner geliefde Echtgenoote.

LEYDEN, 17 November 1855. W. F. K. A. TRIJFFING.

Op den 5den November ll. is door den Ondergeteekende gevonden een gouden Horologie, des avonds ten 10½ ure, op de Breedestraat tegenover de Papegracht; de Vinder heeft genoemd voorwerp aan den Eigenaar op den 7den daaraanvolgende terug bezorgd; voor de *genereuse belooning* hiervoor ontvangen, kan hij niet nalaten, hier opentlijk zijnen dank te betuigen.

H. DE VRIES,
Sergeant bij het reg. Grenadiers en Jagers.

De Lessen in het **Industrie-Collegie**, zullen **geopend** worden, op Dingsdag den 20sten dezer, des avonds te *zeven* ure.

LEYDEN, 14 November 1855. A. H. VAN DER BOON MESCH.

VOLKSVOORLEZING.

Maandag 19 November des avonds ten half negen ure,

IN HET GEBOUW VAN HET LEYDSCHE DEPARTEMENT.

☞ **Doorloopende Toegangkaartjes** à 30 Cents zijn te bekomen bij den Heer J. H. EICHMAN, op het Gerègt.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, ONDER DIRECTIE VAN

BREEDE & VALOIS.

MAANDAG 19 November 1855. (No. 3 van het Abonnement.) ***John, de Klokluider van de St. Pauluskerk***, Tooneelspel in 5 Bedrijven. (In vele jaren niet vertoond.) Daarna: ***Een Feest van Ambachtsheeren***, kluchtige Vaudeville in 1 Bedrijf.

Aanvang precies ten *zes* ure.

De bekende en onbekende Schuldeischers van de onder het Voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschappen van wijlen JOHANNES HERMANUS HENNIGMAN, Mr. *Smid*, en ANTONIA VAN GAALEN, in leven Echtelieden, gewoond hebbende te *Katwijk aan den Rijn*, en aldaar overleden, eerstgenoemde den 2den Maart 1855 en laatstgemelde den 17den Mei 1845, worden bij deze **opgeroepen** om op Woensdag den 28sten November 1855, des middags ten 12 ure, te komen ten Kantore van den Notaris A. E. ROEST VAN LIMBURG te *Katwijk aan den Rijn*, ten einde op te nemen de **Rekening** en **Verantwoording** van het beheer hetwelk de beneficiaire Erfgenamen van die Nalatenschappen hebben gehad, terwijl daarna, zoo er geen verzet plaats heeft, aan de Crediteuren uitbetaling zal worden gedaan, zoo ver het saldo strekken zal.

I. VAN DER STEEN, *Mr. Kleedermaker*, op de Hooigracht, Wijk VI. No. 818, heeft de eer aan zijne geëerde Stadgenooten te berigten, dat hij bij zijne Kleedermakers-Affaire, heden zijn Magazijn **geopend** heeft van **Heerenhoeden** en **Petten**, alsmede van **Kastoren** en **Tissu Kinder-** en **Dameshoeden**. Hij beveelt zich daartoe minzaam aan, belovende door eene prompte en civile bediening zich bij vernieuwing het vertrouwen waardig te maken.

Tevens zijn bij hem **Kamers** *te Huur*, gestoffeerd of ongestoffeerd.

HET GOEDKOOPE VERKOOPHUIS

VAN

GEMAAKTE HEEREN KLEEDINGSTUKKEN,

Op den Apothecarsdijk het 2de huis van de Vrouwesteeg, Wijk VI. No. 44, te *Leyden*.

De Ondergeteekende heeft de eer, bij deze ter kennis van het geëerde Publiek te brengen, dat hij op heden uit het Hoofdmagazijn te *'s Hage* ontvangen heeft, een buitengewoon groot en fraai assortiment der nieuwste Winter Heeren Kleedingstukken, allen naar den laatsten smaak bewerkt, alsook dat hij wederom ruim voorzien is van Kiltpijs? Flanellen Hemden, welke door een drukken verkoop in den laatsten tijd waren uitverkocht.

Wijders wordt door hem met goed succes verkocht, Lakensche en Buskingbroeken, Vesten, Cachenez, Cols enz., op de gratis te verkrijgen Prijs-Couranten breeder omschreven.

Ook maakt hij het Publiek opmerkzaam, dat bij hem geheele en gedeeltelijke uitrustingen in den tijd van 48 uren worden klaar gemaakt, voor welker soliditeit hij instaat.

Zullende niets onbeproefd gelaten worden, wat strekken kan, om deze zoo nuttige en aan vele behoeftige Huisgezinnen broodverschaffende industrie meer en meer uit te breiden, tot welker medewerking hij beleefdelijk zijne geachte Stadgenooten uitnoodigt.

J. CAHEN.

PUBLIEKE VERKOOPING,

ingevolge bij Vonnis? verleende vergunning?

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 24sten November 1855, des avonds ten 7 ure, bij Opbod en Afslag, van **vier** HUIZEN EN ERVEN, allen staande en gelegen te *Leyden*, als:

Twee aan de noordzijde van het Levendaal, Wijk III. No. 546 en 667. — Een in de Sint-Jorissteeg, Wijk III. No. 623. — En een aan de Zijdgracht, Wijk II. No. 204. — Alsmede eene partij extra best WARMOESIERSLAND met Boomgaard en steenen HUISJE, gelegen op Roomburg onder *Soeterwoude*, groot 1 bunder, 12 roeden en 20 ellen.

Alles breeder bij biljetten omschreven, waaromtrent nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WINSTROOM.

Op den 23sten November aanstaande, zal door P. J. BRILL verkocht worden, de nagelaten Bibliotheek van wijlen den Wel-Ed. Zeer Gel. Heer **Dr. W. DE HAAN**, welke, ofschoon niet uitgebreid, evenwel de aandacht van Natuurkundigen ten volle waardig is, daar zij zeer kostbare Werken bevat over **Geologie**, **Botanie** en **Zoologie**, uit welke laatste de **Entomologie** bijzonder uitmunt, als bevattende, behalve de groote Werken van ESPER, DE GEER, SCHAFFER, CHARPENTIER, DOUBLEDAY, SMITH, enz., eene menigte **Monographiën**, welke niet in den handel, noch te bekomen zijn, en, bovendien belangrijke Werken over **Land-** en **Volkenkunde**.

☞ SEVERINUS, ***Beleg en Ontzet der Stad Leyden***, met nog eenige losse stukken, waarvan vooraan een geschreven lijst is ingevoegd, gebonden in een halven Engelschen band, is in 1854 **uitgeleend**, doch nog niet **teruggegeven**.

Die het heeft, wordt vriendelijk verzocht het terug te doen bezorgen aan het Bureau dezer Courant.

Door S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden:

I. VERSPREIDE KINDERVERHALEN

VAN

C. E. VAN KOETSVELD.

Met 4 fraaije Staalgravuren van SLUYTER, gebonden in bruin Linnen, met Stempels, à *f* 1.50.

II. TIENTAL KINDERPREKEN

UIT HET OUDE TESTAMENT,

DOOR

C. E. VAN KOETSVELD.

Met een Vignet in Staal, gebonden in bruin Linnen, met Stempels, à *f* 1.50.

☞ Deze nuttige en bevallig uitgevoerde werkjes, kunnen zeker onder de beste Geschenken voor Kinderen worden gerangschikt. In alle solide Boekwinkels zijn ze ter inzage te bekomen.

BEURTSCHEPEN,

IN

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN,

Naar *Zwolle*, Maandag 19 November 12 uur, Schipper J. KOSTER.
» *Alkmaar*, Woensdag 21 » 10 » » L. KROON.
» *Amersfoort*, » 21 » 11 » » J. HOUTZAGER.
» *Sneek*, » 21 » 11 » » K. VIERSMA.
» *Deventer*, Donderdag 22 » 12 » » G. GOOSENS.
» *Zutphen*, » 22 » 12 » » J. GOOSENS.
» *Kampen*, » 22 » 12 » » K. ROZENDAAL.
» *Hoorn*, Vrijdag 23 » 10 » » J. RAJER.

☞ Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Besteller B. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groningen*, *Drenthe*, enz. De Vertrek-uren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 17 *November*. Van *f* 50 tot *f* 56.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 17 *November*.

Oude Witte Tarwe *f* 19.30 tot *f* 19.50. Nieuwe Tarwe *f* 17.80 tot *f* 18.00. Oude Rogge *f* 12.00 tot *f* 12.30. Nieuwe Rogge *f* 12.20 tot *f* 12.50. Gerst *f* 7.80 tot *f* 8.00. Haver *f* 5.50 tot *f* 5.80. Paardenboonen *f* 9.00 tot *f* 9.30. Duivenboonen *f* 9 50 tot *f* [illegible].

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 16 November.

		Laagst. koers	Hoogst. koers	Slotkoers
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	60	60	61
Dito Certificaten	» 3 »	73	73	[illegible]
Dito dito	» 4 »	91¾	92	92
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	89	89¼	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	126	—	—
O. I. Leening	» 4 »	91⅛	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1815	» 5 »	101	101⅛	101
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	99¾	100	99½
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	—	—	—
Dito 1840	» 4 »	74	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	—	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	[illegible]	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	à fl. 500	142½	—	—
Dito Obligatiën	» 4 »	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	à 1 pCt.	19⅝	—	—
Dito Obligatiën	» 3 »	38⅛	38¼	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	32¾	32⅞	[illegible]
Bewijzen Coupons		4¼	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	56¼	—	—
Dito Metall.	» 5 »	62⅝	62 1/16	62 1/16
Dito Nieuwe	» 5 »	72 1/16	72⅝	72 1/16
Dito 1847	» 2½ »	91	91⅞	91⅞
BELGIË,	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	—	—	—
BRAZILIË, 1824 100 £	» 5 »	97⅞	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	40	40 1/16	40 1/16
Dito dito	» 4 »	—	—	—
PERU	» 4½ »	—	—	—
VENEZUELA,	» 3½ »	—	—	—
MEXICO,	» 3 »	18¼	18 5/16	—
AMERIKA, Bankactiën		1⅞	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.